

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 20 kwietnia 2016 r.

Adam Bodnar

V.7014.9.2016.AA

**Pan
Konstanty Radziwiłł
Minister Zdrowia**

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

Na tle wniosków kierowanych do Rzecznika Praw Obywatelskich, głównie przez lekarzy, pojawia się problem przynależności do samorządu zawodowego i dochodzenia z tego tytułu składek członkowskich w przypadku wyjazdu za granicę i wykonywania zawodu medycznego w innym państwie.

W związku z reaktywowaniem w 1989 r. samorządu zawodowego lekarzy, stosownie do art. 12 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o izbach lekarskich (Dz. U. Nr 30, poz. 158 ze zm.), na listę członków okręgowej izby lekarskiej wpisani zostali lekarze spełniający łącznie następujące warunki: posiadający prawo wykonywania zawodu lekarza i zamierzający wykonywać lub wykonujący zawód na obszarze działania izby.

W myśl przepisów obecnie obowiązującej ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (Dz. U. z 2015 r. poz. 651 ze zm.), członkowie okręgowych izb lekarskich działających przed dniem wejścia w życie ustawy stają się członkami okręgowych izb lekarskich działających na podstawie ustawy (art. 120 ust. 2). Lekarz zamierzający wykonywać zawód, któremu okręgowa rada lekarska przyznała prawo wykonywania zawodu, zostaje równocześnie wpisany na listę członków tej izby lekarskiej. W razie wykonywania zawodu na obszarze dwóch lub więcej okręgowych izb lekarskich, lekarz uzyskuje wpis na listę członków w wybranej przez siebie okręgowej izbie lekarskiej. Lekarz posiadający prawo wykonywania zawodu, ale niewykonyjący zawodu, może na swój wniosek zostać wpisany na listę członków okręgowej izby lekarskiej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania. Lekarz będący żołnierzem w czynnej służbie wojskowej, na czas tej służby, podlega wpisowi na listę członków Wojskowej Izby Lekarskiej. Lekarze ci mogą po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej pozostać członkami Wojskowej Izby Lekarskiej o ile są oficerami rezerwy lub oficerami w stanie spoczynku (art. 6).

Skreślenie z listy członków okręgowej izby lekarskiej następuje na skutek przeniesienia się lekarza do innej okręgowej izby lekarskiej, złożenia przez lekarza oświadczenia o zrzeczeniu się prawa wykonywania zawodu lekarza, utraty prawa wykonywania zawodu na skutek zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 14 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty (tj. w razie utraty obywatelstwa polskiego lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, ubezwłasnowolnienia całkowitego lub częściowego, upływu czasu, na jaki zostało przyznane), pozbawienia lekarza prawa wykonywania zawodu, śmierci lekarza. Skreślenia dokonuje prezes okręgowej rady lekarskiej (art. 7). Z faktem przynależności do okręgowej izby lekarskiej związany jest obowiązek opłacania składek członkowskich przez każdego lekarza - członka takiej izby. Obowiązek ten, co istotne, nie jest powiązany z faktycznym wykonywaniem zawodu lekarza.

Wysokość składki członkowskiej określa Naczelna Rada Lekarska (art. 39 ust. 1 pkt 11), a zasady jej podziału - Krajowy Zjazd Lekarzy (art. 38 pkt 9). Składki członkowskie zbiera i prowadzi ich ewidencję okręgowa rada lekarska (art. 25 pkt 7). Nieopłacone w terminie składki członkowskie podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 116). Obecnie, wysokość składki obowiązującej lekarza i lekarza dentystę określa uchwała Nr 27/14/VII Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 5 września 2014 r. w sprawie wysokości składki członkowskiej (zmieniona uchwałą Nr 4/15/P-VII z dnia 13 lutego 2015 r.). Członkowie izby lekarskiej są obowiązani przestrzegać zasad etyki lekarskiej, przepisów związanych z wykonywaniem zawodu lekarza oraz stosować się do uchwał organów izb lekarskich (art. 8).

W myśl powołanych przepisów, obowiązek opłacania składek członkowskich wynika więc z przynależności do okręgowej izby lekarskiej. Uwolnienie się od tego obowiązku wymaga złożenia przez lekarza oświadczenia o zrzeczeniu się prawa wykonywania zawodu lekarza. W świetle bowiem praktyki samorządu zawodowego lekarzy¹, złożenie oświadczenia o zaprzestaniu wykonywania zawodu lekarza na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, np. w związku z wykonywaniem zawodu za granicą i przynależnością do miejscowej izby lekarskiej lub pracą niezwiązaną z wykonywaniem zawodu lekarza, nie skutkuje skreśleniem z listy członków okręgowej izby lekarskiej i zwolnieniem z obowiązku opłacania składki członkowskiej. Wprawdzie, skreślenie z listy członków okręgowej izby lekarskiej następuje na skutek przeniesienia się lekarza do innej okręgowej izby lekarskiej, jednakże procedura ta nie jest stosowana w przypadku przeniesienia się przez lekarza do innej izby lekarskiej, w innym kraju członkowskim UE. Także lekarz niewykonyjący zawodu, wpisany na listę członków okręgowej izby lekarskiej na swój wniosek, może zostać skreślony z tej listy tylko przez złożenie oświadczenia o zrzeczeniu

---

¹ Informacja na temat praktyki wynika m.in. z komunikatu Skarbnika ORL w Warszawie - www.oilwaw.org.pl/komunikat/obowiazek-oplacania-skladek-czlonkowskich

się prawa wykonywania zawodu lekarza. Praktyka ta budzi wątpliwości w kontekście zasadności opłacania składek członkowskich przez lekarzy w tych sytuacjach.

Powstaje również wątpliwość co adekwatności powołanych rozwiązań w świetle regulacji międzynarodowych, a w szczególności unijnych przepisów w sprawie swobodnego przepływu lekarzy i lekarzy dentyistów oraz wzajemnego uznawania ich dyplomów, świadectw i innych dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji. W myśl tych regulacji, dookreślonych przez przepisy krajowe, przez okręgowe rady lekarskie wydawane są zaświadczenia stwierdzające formalne kwalifikacje polskich lekarzy oraz kwalifikacje w zakresie specjalności medycznych, uznawane w państwach członkowskich Unii Europejskiej, innych niż Rzeczypospolita Polska. Zaświadczenia te umożliwiają polskim lekarzom ubieganie się o wykonywanie zawodu (zatrudnienie) i członkostwo w izbie lekarskiej w innych państwach członkowskich UE.

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014, poz. 1648 z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w niniejszej sprawie oraz poinformowanie o ewentualnych zamierzeniach legislacyjnych resortu zdrowia w tej materii.

Podpis na oryginale